

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

А.М. Коваленко

«30» серпня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

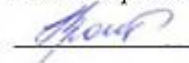
галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Французька та англійська мови)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології
«30» серпня 2018 р.

 (Громова Н.В.)

Розробник:

Козлова Вікторія Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

д.ф.н., проф. Школяренко В. І.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів –3	бакалавр	вибіркова
		Рік підготовки:
3-й		
Семестр		
Загальна кількість годин - 90		6-й
		Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		18год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		54год.
		Консультації:
2год.		
Вид контролю:		
залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Науково-дослідницька діяльність студентів вищих навчальних закладів України є одним із основних чинників підготовки висококваліфікованих кадрів відповідного профілю. Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» є вибірконим компонентом освітньо-професійної програми у циклі професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови.

Програма спрямована на забезпечення базових знань, формування базових навичок і розвиток вмінь, компетентностей у галузі освіти; підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів французької, англійської мов та світової літератури, здатних вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу іноземних мов та зарубіжної літератури, володіє професійно вагомими якостями особистості вчителя.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є освоєння дисциплін з циклу загальної підготовки та наявність знань, навичок та вмінь, отриманих під час вивчення дисциплін професійної підготовки. Курс «Основи наукових досліджень» має тісний зв'язок із дисциплінами: «Філософія», «Вступ до мовознавства», у результаті вивчення яких студенти реалізують здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінку ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів для розв'язання та знаходити рішення суперечливих проблем сучасної соціальної дійсності, а також демонструють уміння оперувати базовими категоріями та поняттями з вивчених дисциплін.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.

В	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
С	Недостатньо повне засвоює навчальний матеріал, намагається застосовувати знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці. засвоєння матеріалу
Д	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.
Е	Частково володіє навчальним матеріалом, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації має елементарні нестійкі навички виконання завдання
F	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.
FX	Не володіє навчальним матеріалом

Розподіл балів для заліку

Поточний контроль									Разом	Сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9		
Поточний контроль										70
8	8	8	8	8	8	8	8	6		
Контроль самостійної роботи									30	
3	3	3	3	3	3	3	3	6		

T 1-T9– теми

4.1.Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

4.1.1. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Студент у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, вільно послуговується науковою термінологією, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору.
4 бали	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
3 бали	Студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом.

2 бали	Студент достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Значна кількість помилок.
1 бал	Студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

4.1.2. Критерії оцінювання поточних письмових тестів на семінарських заняттях.

Передбачено вісім поточних письмових тестів. Оцінювання тестових робіт на семінарських заняттях здійснюється за шкалою від «0» до «3». За кожне правильно вирішене тестове завдання студент пропорційно отримує кількість балів (в залежності від кількості завдань у тесті). Максимальна кількість балів за всю тестову перевірочну роботу – 3 бали.

4.1.3. Критерії оцінювання практичної самостійної роботи, що передбачена в межах теми семінарських занять:

- 3 бали Завдання повністю виконані без будь яких помилок.
- 2 балів Завдання виконані з незначними помилками.
- 1 бал Завдання виконані с суттєвими помилками.
- 0 балів Завдання не виконані.

4.1.4. Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання доповіді з теми наукового дослідження з мультимедійною презентацією

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Відповідність змісту доповіді заявленій темі, її цілісність та композиційна гармонійність.	2

2	Ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень, обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел, якість ілюстративного матеріалу	2
3	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2
4	Структура та змістовна цінність супровідної презентації	3
5	Оформлення презентації (стиль слайдів, колір, шрифт, оригінальність, наявність помилок)	3

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Залік отримує студент, який виконав усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів (60 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У відповідності з ОПП при оцінювання результатів навчання з дисципліни «Основи наукових досліджень» застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження з освітньої програми шляхом поетапного поточного контролю (залік).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «Основи наукових досліджень» є усні відповіді студентів, відкриті та закриті тести (поточні письмові тести), письмові відповіді в межах практичної самостійної роботи, доповідь з презентацією результатів індивідуального завдання.

Приклад поточного тесту:

Тема: Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.

1. *Наукова публікація це:*

- а) виступ у пресі;
- б) виступ по радіомовленню;
- в) розміщення інформації в фахових та інших виданнях;
- г) все зазначене вірне.

2. *Дайте вірну відповідь, яка це робота: якщо в ній викладено результати одного*

дослідження, висновки, визначена структура і обмежене видання:

- а) монографія; б) дисертація.

3. *В якій науковій праці подається короткий виклад основних аспектів дослідження?:*

- а) наукова стаття; б) реферат; в) тези доповіді.

4. *Які методичні прийоми викладу наукового матеріалу?:*

- а) цілісний; б) послідовний; в) вибірковий; г) все зазначене вірно.

5. *Які види доповідей застосовуються в практиці?:*

- а) звітні; б) поточні; в) наукові.

Варіант індивідуального завдання:

Підготуйте наукову доповідь з мультимедійною презентацією, в межах актуальних проблем невербальної комунікації/ актуальних проблем гендерних лінгвістичних досліджень/ лінгвопрагматичного аспекту дискурсивних досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні відомості про науку та наукові дослідження.

Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, докази та формування теорій. Класифікація науки, взаємозв'язок між: трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією. Організація наукової діяльності в Україні та в вищих навчальних закладах. Наукові школи, їх головні ознаки. Принципи і норми академічної доброчесності. Форми академічної недоброчесності.

Тема 2. Організація та проведення наукового дослідження.

Суть і основні види та етапи наукових досліджень. Об'єкт, предмет наукового дослідження. Науково-дослідницька діяльність студентів, напрями роботи та організаційна структура. Вибір теми та реалізація дослідження, визначення мети і задач наукового дослідження. Основні форми та етапи наукових досліджень студентів. Розробка структури проблеми. Послідовність і конкретизація. Вивчення історичного аспекту проблеми. Попередній план та складання графіку роботи, план змісту роботи. Принцип системного підходу в наукових дослідженнях: цілісність, всебічність, системо утворюючі відносини, субординація, динамічність.

Тема 3. Методологічні основи наукового дослідження.

Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний і теоретичний. Загальна і часткова методологія науки. Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження. Експеримент та його характерні особливості в процесі дослідження. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження. Гіпотеза і докази у наукових дослідженнях. Способи встановлення істини: безпосередній і опосередкований

Тема 4. Основи системної методології сучасної лінгвістики.

Напрями досліджень у сучасній лінгвістиці.

Дисциплінарно-методологічна структура сучасної лінгвістики. Внутрішня лінгвістика. Зовнішня лінгвістика. Синтагматика. Парадигматика. Системний, структурний, функціональний аспекти мови. Основні лінгвістичні парадигми. Сутність функціонального, комунікативного, прагматичного підходів. Напрями досліджень у сучасній лінгвістиці: Когнітивна лінгвістика. Соціолінгвістика. Лінгвопрагматика. Психолінгвістика. Дискурс-аналіз. Лінгвокультурологія.

Тема 5. Методи лінгвістичних досліджень.

Принципи і основні методологічні постулати системної методології лінгвістики. Структура системної лінгвістичної методології. Основні методи лінгвістичних досліджень: універсальні, традиційні та дискурсивні. Методи аналізу синтагматичних відносин: дистрибутивний метод, аналіз безпосередніх складників, валентний аналіз. Методи аналізу парадигматичних відносин: метод опозицій, компонентний аналіз. Методи дискурсивної парадигми: прагматичний аналіз, контент-аналіз, трансакційний аналіз та дискурс-аналіз.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Поняття, терміни та роль інформації в проведенні наукових досліджень. Види та галузі інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання. Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації на ЕОМ. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Академічний плагіат. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Тема 7. Технологія презентації результатів наукового дослідження.

Технологія моделювання наукового тексту за проведеним дослідженням. Стилійно-жанрові особливості наукових робіт. Стандарт наукового стилю. Композиція тексту наукової роботи в динамічному аспекті. Рубрикація наукової роботи. Функціонально-сміслові типи мовлення в науковій роботі з позиції стандарту стилю. Мовні особливості наукового стилю. Метамова наукової роботи. Вимоги до терміну. Типові труднощі і помилки при описі наукових результатів. Функціональний стиль наукової прози. Синтаксис наукового тексту. Історія питання. Посилання. Цитування.

Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Курсова, дипломна роботи: написання, оформлення, захист.

Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту. Форми завершення наукових досліджень у вищих навчальних закладах освіти. Курсова (дипломна) робота: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап, робота з текстом, оформлення. Підготовка до захисту дипломної роботи повідомлення про основні результати наукового дослідження. Характерні недоліки при виконанні дипломної роботи.

Тема 9 Актуальні проблеми сучасних лінгвістичних досліджень.

Підготовка доповіді, з актуальної теми в межах запропонованих проблем.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Разом	Лекц.	Практ	Конс.	Сам. робота
Розділ 1					
Тема 1. Загальні відомості про науку та наукове дослідження.	10	2	2		6
Тема 2. Організація та проведення наукового дослідження.	10	2	2		6
Тема 3. Методологічні основи наукового дослідження.	10	2	2		6
Тема 4. Основи системної методології сучасної лінгвістики. Напрями досліджень у сучасній лінгвістиці.	10	2	2		6
Тема 5. Методи лінгвістичних досліджень.	10	2	2		6
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	10	2	2		6
Тема 7. Технологія презентації результатів наукового дослідження.	10	2	2	2	4
Тема 8 Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Курсова, дипломна роботи: написання, оформлення, захист.	10	2	2		6
Тема 9 Актуальні проблеми сучасних лінгвістичних досліджень	10		2		8
Усього годин	90	16	18	2	54

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Загальні відомості про науку та наукові дослідження.	2
2	Організація та проведення наукового дослідження.	2
3	Методологічні основи наукового дослідження.	2
4	Основи системної методології сучасної лінгвістики. Напрями досліджень у сучасній лінгвістиці	2
5	Методи лінгвістичних досліджень	2
6	Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	2
7	Технологія презентації результатів наукового дослідження	2
8	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Курсова, дипломна роботи: написання, оформлення, захист..	2
9	Актуальні проблеми сучасних лінгвістичних досліджень	2
Разом		18

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
2. Дудченко А.А. і др. Основы научных исследований. Учебное пособие. - К.; Т-во «Знання», КОО, 2000. - 114 с.
3. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 398с.
4. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник . Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 308с.
5. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. - Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. - 208 с.
6. П’ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. – К.: Центр навч. літ-ри, 2003. – 116 с.
7. Петрук В.Г. Основи науково-дослідної роботи .-Вінниця, 2006.- 144с.
8. Мартинюк А.П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці: Навчально-методичний посібник / А.П. Мартинюк. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 40 с.
9. Шейко В.М., Кушнарєнко П.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності // Підручник. Київ: «Знання – Прес», - 2002. - 293 с.

10.Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - Київ:, 2004. - 240 с.

11.Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с

12.Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с

13.Методичні рекомендації до написання курсових робіт з іноземної філології / укладачі: В.В. Козлова, О.В. Багацька. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. – 40 с.

Додаткові:

1. Гальчинський А., Гаєць В., Семиноженко В. К. Україна, наука і інноваційний розвиток. – К, 1997. – 66 с.

2. Методичні рекомендації до написання наукової праці./укл. В. В. Васильєв. – Дніпропетровськ: ДДУ, 2000. – 26 с.

3. Научные работы: Методика подготовки и оформления. Автор-сост. И. И. Кузнецов. – Мн.: Амалфея, 2000. – 544 с.

4. Закон України «Про інформацію» // Голос України - 1992 . - 23 лист.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua – Назва з екрана.

2. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України]. – Електронні дані (803 438 записів). – Київ: Нац. парлам. б-ка України, 2002-2015. – Режим доступу: catalogue.nplu.org . – Назва з екрана.

3. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: УІВ, 2017. – Режим доступу: <http://www.uivr.org> – Назва з екрана.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Немає потреби